

BERGOPWAARTS nummer 26, JULI '87

kolofon Tamils in de Bergen

BERGOPWAARTS is de buurtkrant van "De Bergen" en verschijnt tweemaandelijks. De oplage bedraagt 1000 stuks.

MEDEWERKERS:

Peter Haak, Jack van Maris, Marian van den Nieuwenhof, Els Sol, Marion van den Eijnde, Linda Aarts.

TYPEWERK:

Conny Drissen, Els Sol, Linda Aarts.

FOTO'S:

Bert Tromp, Jack van Maris.

REDAKTIEADRES:

Buurtcentrum de Bergen, Oranjestraat 1 Eindhoven, tel 437279, of Jack van Maris 441836.

OPGAVE ADVERTENTIES:

Linda Aarts, tel 438714.

hartekreet

2

Beste Buurtbewoners.

Naar aanleiding van de "Hartekreet" in de vorige buurtkrant het volgende. Het komt wel eens voor dat je als lid v.d. redactie een onderwerp onder je neus geschoven krijgt. Je wilt er met alle plezier een stukje over schrijven maar het lukt je niet om de juiste toon te vinden. Na diverse koppen en proppen van respectievelijk thee en papier, denk je ineens.....(ping) Als ik het nu eens...zô aanpak..... en dan in een poging grappig te zijn verzijn je er van alles omheen. En om het een beetje spannender te maken zet je er "afzender onbekend" onder. Kortom: De bijstandsmoeder(niet de overlast) was volkomen fictief, zelf verzonnen, kind inbegrepen. Bij deze aan iedereen die ongemak heeft ondervonden: excuses, zo was het niet bedoeld. Aan sommige andere buurtbewoners: kom op mensen, niet te flauw, hè

Afzender bij de redactie bekend.

Marion van den Eijnde

We verliezen hier onze toekomst met wachten. We hangen de hele dag hier rond; we eten, slapen en wandelen maar verder kunnen we niets doen". Aldus Jesurajah, één van de zes Tamils die sinds begin mei in een huis aan de St. Catharinastraat wonen. Geen slecht woord **over Nederland en Nederlanders**. Alleen de Nederlandse overheid moet het ontgelden. Jesurajah: "We willen heel graag hier blijven tot de moeilijkheden in Sri Lanka voorbij zijn. In die tijd willen we graag wat doen, maar we mogen niet werken of studeren. We willen heel graag Nederlands leren, maar de overheid doet daar niets aan". Een gesprek met drie van de zes nieuwe buurtbewoners: Jesurajah, 31 jaar en voormalig arbeider in een ijfabriek; Kavikanthan, 21, student op een middelbare school en Sabesan, 25 jaar en wiskundestudent. Bij binnenkomst zijn er maar twee Tamils in de ruime huiskamer aanwezig. Een paar minuten later zit het plotseling vol. Het is niet helemaal duidelijk wie er nu eigenlijk wel of niet woont. Voor de Tamils betekent dit huis een verademing na de krappe huisvesting in overvolle pensions die zij hebben gehad in de twee-en-een-half jaar dat ze in Nederland wonen. Het zakgeld van 20 gulden in de week is vervangen door een maandelijkse uitkering van 445 gulden. Alleen de huur hoeft hiervan niet te worden betaald. Zoals al gezegd: werken en studeren mogen de Tamils niet, maar een plaatselijke solidariteitsgroep zorgt ervoor dat zij over een à twee maanden Nederlandse les zullen krijgen. Voorlopig moeten zij zich echter nog met het Engels behelpen.

vlees en alcohol

Enige vooroordelen worden al snel uit de weg geruimd. Hoewel de meeste Tamils hindoe zijn lusten zij graag een borreltje en een stuk vlees. Kavikanthan: "Alleen de priesters drinken geen alcohol en eten geen vlees". Alledrie vinden ze dat het leven hier eigenlijk niet zoveel verschilt met dat in hun eigen land: "Alleen de cultuur is anders". Wel is het klimaat daar beteren het is er ruimer, zodat de mensen wat minder dicht op elkaar leven. In Sri Lanka staan bijna alle huizen los van elkaar en flats zijn er nauwelijks. Ook het eten is vaak hetzelfde: "Wij maken het alleen steeds anders klaar", aldus de drie. Op dit moment zijn Kavikanthan, Sabesan en Jesurajah heel tevreden met hun nieuwe woonplaats: "Maastricht was ook leuk maar we kunnen toch niet kiezen waar we willen wonen en dit huis is een stuk beter". Ook over de buurt niets dan goed: "Het is een leuke rustige buurt met veel families. We hebben al met verschillende mensen kunnen praten". Volgens Jesurajah zijn de meeste Nederlanders nu een stuk vriendelijker tegen hem dan twee jaar terug: "Ze begrepen toen niet altijd waarom we hier waren, dat is nu heel anders. Zeker als we het even uitleggen".

politiek

"Over de politieke situatie in Sri Lanka weten we niet zoveel", zeggen de Tamils. Daarover weet een vierde bewoner meer te vertellen, maar die is op dat moment bij vrienden in Maastricht. Het is dan ook geen politieke betrokkenheid die veel jonge Tamils het land doet ontvluchten, maar de angst om te worden doodgeschoten door het Singalese leger of te verdwijnen in een legerkamp. Sinds het leger in 1978 toestemming kreeg om te schieten op iedere terrorist, zijn vele tienduizenden Tamils het land uitgevlucht. Zo ook onze nieuwe buurtbewoners. "Eerst werden jongeren alleen gearresteerd en naar een legerkamp gebracht", vertelt Kavikanthan: "Nu worden ze meteen doodgeschoten omdat het terroristen zouden zijn. Sommige van mijn vrienden zijn dood, van andere weet ik niet wat ermee gebeurd is. Misschien zitten ze nog gevangen of zijn ze dood."

De verschillen tussen de Tamils en de Singalezen zijn zo groot dat de Tamils een eigen staat als enige oplossing zien, maar de Singalese overheid wil hier niet van horen. De meeste

Tamils zijn hindoe, terwijl de Singalezen bijna allemaal boeddhistisch zijn. Bovendien zijn Tamil en Singalees twee heel verschillende talen en de meeste inwoners beheersen alleen hun eigen taal en het Engels. Eigenlijk hebben beide volkeren altijd redelijk vreedig naast elkaar op het eiland kunnen wonen, de Tamils in het noorden en oosten en de Singalezen in de rest van het land. Toen het bestuur van het toenmalig Ceylon eind achttiende, begin negentiende eeuw door de Engelsen van Nederland werd overgenomen, kwamen Tamils en Singalezen door een strakker bestuur oog in oog met elkaar te staan. De leergierige Tamils kregen van de Engelsen betere banen wat hen door de Singalezen altijd verweten is. De moeilijkheden begonnen dan ook echt toen het bestuur na de onafhankelijkheid in 1948 op een gegeven moment geheel in Singalese handen kwam.

De laatste jaren heeft een stroom van vluchtelingen het land verlaten. Velen vertrokken naar de provincie Tamil Nadu in het zuiden van India. Degenen die het konden betalen vertrokken naar het veelbelovende West-Europa. Volgens Jesurajah zijn het vaak de ouderen die nog verhalen uit de Nederlandse koloniale tijd kennen en die de jongeren aanraden om naar Nederland te gaan. Maar het overgrote deel van de Tamils woont in Londen. Voor hun vlucht moesten de Tamils een hoge prijs betalen. In Colombo betaalden zij ruim 45.000 rupi, -ongeveer 6000 gulden- voor een

ticket naar Oost-Duitsland en vervoer naar Nederland. De reis naar Europa is alleen financieel al niet voor iedere Tamil weggelegd. Kavikanthan: "Alleen de rijkere kunnen dat betalen. Mijn ouders hebben het geld aan het reisagentschap betaald, maar nu is ook dat niet meer mogelijk". Volgens de drie kunnen Tamils het vliegveld nabij de hoofdstad Colombo niet meer bereiken. Later was het nog mogelijk om per boot over te steken naar India en van daaruit het vliegtuig te nemen. Nu zou ook dat nauwelijks meer mogelijk zijn omdat het patrouillerende leger vluchtende Tamils neerschiet.

Contacten met familie en vrienden in Sri Lanka zijn er nog regelmatig. Per post weliswaar. Kavikanthan: "Telefoneren kan alleen via Colombo en als ze daar horen dat je Tamil bent gooien ze de hoorn erop". Post krijgen zij regelmatig hoewel de brieven er soms wel twee tot drie maanden over doen.

onzeker

Ondanks de kritieke situatie in Sri Lanka is het voor de 800 Tamils die op dit moment in Nederland zijn nog lang niet zeker dat ze hier ook kunnen blijven. Zij hebben een verblijfsvergunning aangevraagd en mogen de ellenlange procedure afwachten. Wanneer er een beslissing valt weet niemand. De Tamils zullen in onzekerheid moeten wachten, totdat de overheid een beslissing neemt over hun toekomst.

DROGISTERIJ-PARFUMERIE
VERMEULEN
 SCHOONHEIDSSALON

- ★ Orlane - Helena Rubinstein
- ★ Dental shop
- ★ Deskundig advies

EINDHOVEN - WILLEMSTRAAT 25

TELEFOON 448873

markante gevel bedreigd

Jack van Maris

Een markant pand in onze buurt is de winkel die met name vanuit de Prins Hendrikstraat voor een monumentaal beeld zorgt. De eigenaar, Heuvelmans, heeft nieuwbouwplannen voor dit pand bij de gemeente ingediend. Op de buurtvergadering bevestigden echter enkele buurtbewoners dat het bijzonder jammer zou zijn als dit gezichtsbepalende pand voor nieuwbouw gesloopt wordt, zoals dat al met zoveel panden de afgelopen jaren gebeurd is.

Volgens buurtbewoonster Jo Peynenburg dateert het al uit de vorige eeuw. Zij wijst met nadruk op een interessant detail op de punt van het dak: een uit steen gehouwen wiel en een rechtopstaande as. Die moesten duidelijk maken welk beroep hier werd uitgeoefend: wagenmaker.

Volgens architect Domburg die het nieuwbouwplan heeft ontworpen is er wel naar de gevel gekeken, maar volgens hem was deze moeilijk te handhaven omdat hij uitbolt. Bovendien is de gevel volgens hem pas van 1920, dus helemaal niet zo oud. "Toen wij probeerden om in de nieuwbouw elementen van die gevel terug te brengen, vond de Welstandskommissie dat we teveel op

twee gedachten hinkten. Als er iets nieuws komt, dan ook iets helemaal nieuws vond de kommissie. Wel wordt de nieuwbouw, (ook de winkels eronder) geheel in het traditionele baksteen uitgevoerd. Het nieuwbouwplan omvat: beneden winkelruimte en erboven 9 premie-c huur-appartementen, die in 3 lagen boven de winkel liggen. De nieuwbouw wordt dus hoger en zal zo meer aansluiten bij de hoogte van andere nieuwbouw aan de Kleine Berg" aldus de architect. Het pand is nooit tot monument verklaard. Daardoor is er formeel niet veel tegen deze plannen te ondernemen. Toch zou het bijzonder jammer zijn wanneer dit fraaie gezicht voor altijd verloren gaat.

GRAND CAFE BERLAGE

KLEINE BERG 16 5611 JV EINDHOVEN TEL. 040-457481

GRAND CAFE BERLAGE

de Bergen, 2 juni 1987

buurtvergadering

Peter Haak

2 Juni werd de jaarlijkse buurtvergadering gehouden, bedoeld om bewoners te informeren over activiteiten en om standpunten te bepalen over nieuwe ontwikkelingen. Ondanks voldoende publiciteit was de opkomst nogal mager. Hieronder in het kort de belangrijkste onderwerpen van het afgelopen jaar, zoals besproken op deze vergadering.

terrein Gestel

Twee jaar geleden werd overeenstemming bereikt over de verhuizing van drukkerij Gestel. Daarop werd een werkgroep ingesteld die een inspraakmodel maakte voor woningbouw op het terrein. Eind vorig jaar werd St. Trudo aangewezen als opdrachtgever. De architect is gekozen d.m.v. een wedstrijd. Het winnende plan van KOVOS is origineel (laagbouw met veel tuinen) en ook relatief goedkoop te realiseren: voor huren rond f500,-. De toewijzing van de woningen is al gebeurd; een uitzondering i.v.m. de inspraakprocedure. De bewoners hebben inmiddels de invulling van de plattegronden vastgesteld. De bouw start waarschijnlijk januari 1988. Mocht dit i.v.m. subsidies niet lukken dan wordt het na de zomer. Bij de gemeente zal worden aangedrongen op een snelle sloop van het gebouw en de drukkerij en een goede verlichting van het terrein. Er bestaan sterke vermoedens voor bodemvervuiling. De vervuiling van het terrein kan pas goed onderzocht worden nadat de gebouwen zijn gesloopt. Het onderzoek zal door een onafhankelijke instantie uitgevoerd moeten worden. Financiëring van een eventuele sanering zal waarschijnlijk problemen opleveren.

Wilhelminaplein

Na vele versies zijn nu de laatste details bekend. Er komt ruimte voor betaald kort-parkeren en lang-parkeren (+ 80 parkeerplaatsen). Verder is er ruimte gereserveerd voor een jeu de boules-baan, een beeld voor Amnesty en 2 fietsstallingen. Een deel van het plein zal autovrij zijn. De werkzaamheden zullen september dit jaar beginnen. Tegelijkertijd wordt in de Pr. Hendrikstraat de riolering vernieuwd.

parkeerregeling

Na vele jaren overleg en actievoeren en een gratis proef van een jaar is het resultaat geen parkeerregeling.

De gemeente staat op het standpunt dat er voor parkeren betaald moet worden. De buurt is daar tegen. Er was nog even sprake van een symbolische bijdrage, maar dit is om (partij)-politieke redenen niet doorgegaan. Het enige winstpunt is dat de regeling niet dwingend is opgelegd. Of de parkeerregeling effect had is moeilijk vast te stellen. Een aantal straten is nu weer voller dan tijdens de proef, maar in de tussentijd is de verkeerssituatie ook meermalen gewijzigd.

Treffinaterrein

Op het binnenterrein bij de Treffinaflat aan de Catharinastraat is een groenvoorziening met hondentoilet gerealiseerd. De hondepoep was helaas op het hele terrein ruimschoots aanwezig en dat bezorgde de bewoners overlast. Nu is besloten een hek rond het groen te plaatsen, waar de honden niet door kunnen. Het plan wordt binnenkort uitgevoerd. Overtreders kunnen beboet worden.

wagenmakershuis

Op verzoek van Jo Peijnenburg zal het buurtcomité nagaan of het "Wagenmakershuis", aan de Kleine Berg behouden kan worden, b.v. onder monumentenzorg. Dit is nog een van de weinige oude karakteristieke Bergen-panden.

buurtcentrum

Sinds 2½ jaar is het buurtcentrum gevestigd in de Oranjestraat. Om de energiekosten te kunnen betalen (en omdat het gebouw te groot is) wordt een deel van de ruimte onderverhuurd. De gemeente heeft als andere gebruikers voorgesteld: Amnesty, de vereniging vluchtelingenwerk en 3 minderheden-organisaties. Het buurtcomité wil op

grond van ervaringen en i.v.m. de financiële haalbaarheid het liefst 3 lokalen gebruiken. Het verbouwingsplan wordt aangepast: de bar-ontmoetingsfunctie verdwijnt omdat daarvoor in de buurt andere mogelijkheden zijn. Het buurtcomité wil garanties dat andere gebruikers van het pand geen parkeer- en geluids-overlast veroorzaken.

moskee

De bouw van de moskee aan de Willemstraat start waarschijnlijk al snel. Een en ander is gekoppeld aan herhuisvesting van de Turkse en Marokkaanse sociëteiten in de Oranjestraat. Hiervoor zal moeten gelden: geen parkeer- en geluids-overlast; geen horeca.

buurtactiviteiten

Momenteel zijn er 4 regelmatige buurtactiviteiten. Na de grote vakantie komen daar een cursus schilderen voor gevorderden en een fotogroep bij. Regelmatig wordt aan buurtbewoners ruimte verhuurd voor b.v. repetities. Er wordt nog gezocht naar bewoners die willen helpen met het coördineren van de activiteiten.

buurtcomité

Het afgelopen jaar werd het buurtcomité gevormd door Tinie Somers, Gandalf Heynen de Backer, Jack van Maris, Joep Könings, Harrie van Rijkom en (sinds enkele maanden) Peter Nijholt. Er melden zich geen andere kandidaten aan, waarop de vergadering besluit de genoemde 6 aan te stellen als buurtcomité voor het komende jaar.

Tot slot nog complimenten aan het buurtcomité en buurtkrant voor het verzette werk.

pleinfesten

Els Sol

"Het Wilhelminaplein is een prima lokatie voor festivals. Het thuishonk van veel lokale muzikanten", zo was het commentaar van de organisator van Pop-Ei, Mick van Son, in het Eindhovens Dagblad van 23 juni j.l..

Dit was naar aanleiding van een wisselvallige Pop-Ei. Wisselvallig wat betreft het weer en de muzikale kwaliteit. Er waren ca. 400 belangstellenden, die er de stemming goed inhielden. Mick van Son laakt het gemeentebeleid, wat hem verbiedt om boven de 90 decibel te gaan. Ik denk dat de stemming van de weergoden meer effect op het bezoekersaantal heeft, dan enkele decibellen meer. Voor de komende zomer zijn er weer allerlei festiviteiten georganiseerd op en rond het plein. Er is voor elk wat wils. Ook de kinderen komen aan bod. Een van de organisatoren: Joep Könings, van café de Groot, geeft de volgende opsomming:

zondag 5 juli kindersport en band

KINDERSPORTMIDDAG, aanvang 14.00 uur
JUMP DICKIE JUMP, aanvang 17.00 uur
Dit is een van de meest swingende bands van Nederland met een populaire live-act. De muziek is een mengeling van Rock and Roll, Swamp-Blues, Rhythm & Blues, met zowel covers als een aantal eigen nummers. Een band waarvan de tent plat gaat.

zondag 19 juli sport

Korfbalfestival: 14.00 tot 23.00 uur.

zondag 2 augustus kinderboerderij/ rommelmarkt

KINDERBOERDERIJ, s'Middags op 't plein.
ROMMELMARKT, in café Wilhelmina.

weekend 15/16 augustus Tour Klabodder

TOER KLABODDER, Dit zijn een aantal muziek en theatergroepen, die in

een circustent, een weekeinde lang een zomerfestival hebben opgezet. De ingrediënten zijn: enthousiasme, kwaliteit en niet in het minst humor. Klabodder bestaat uit: kindertheater Pielekepoep, werktheater Hartezeer, P.P.-Band, His Masters Voice, The Buddies. Dit programma is onder voorbehoud, omdat een en ander nog afhankelijk is van subsidies. Houdt de affiches dus maar goed in de gaten.

zondag 20 september Pop-Ei

POP-EI, met als hoofd-act: HERB MEWS en THE MULES. Deze rock and roll band maakt van zijn optredens altijd een spectaculaire show. Naast zijn muzikale activiteiten vertoont Herb Mews staaltjes van spoelbakzitten, barlopen, straatdansen en lampslingeren.

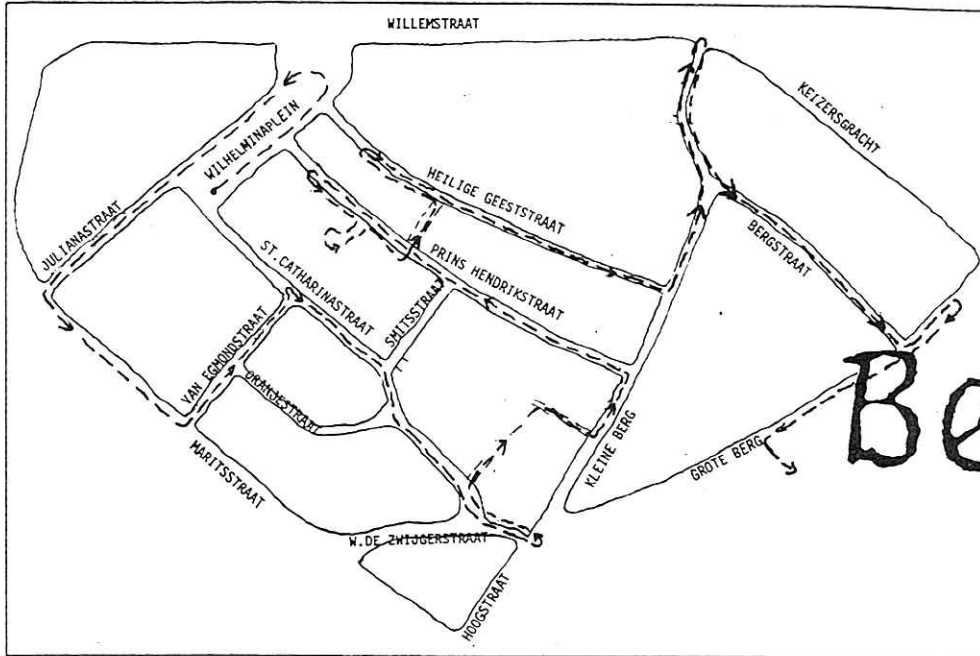
Kleine Berg 34B tel. 440990

—Antikwariaat—
**HUDDLESTON SLATER
& SILVERENBERG**

Kleine Berg 76, 5611-JW Ehv.

— Telf. 040 432064 —

een wandeling door De Bergen

Jack van Maris

Nu het vakantienummer van de buurtkrant uit is, gaat ongetwijfeld de zon eindelijk schijnen. De zomer is definitief doorgebroken...

En wie op vakantie gaat in het buitenland, zal zich ook regelmatig vergapen aan curieuze stadjes en pleinen, opvallende architectuur en af en toe een terrasje om al dat schoons in te laten werken.

Wat raar eigenlijk dat we thuis nooit met toeristische ogen rondkijken. In de eigen buurt valt veel te zien, maar meestal lopen we alles achteloos voorbij, op weg naar werk, school of winkel.

Daarom krijgt u deze zomer de unieke gelegenheid om uw eigen buurt te gaan bezichtigen in de zomervakantie. En dat is zeker een middag waard.

Toerist in eigen buurt!

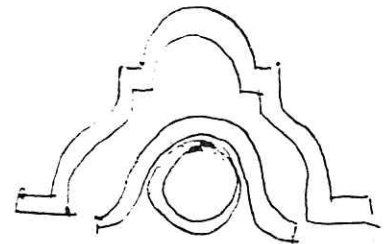
Wilhelminaplein

De wandeling begint op het Wilhelminaplein. Dit is wellicht het mooiste plein van Eindhoven. Zeker wanneer eind dit jaar het plein opnieuw wordt ingericht. Aan de kant van de Willemstraat zal dan een 4 meter hoog beeld geplaatst worden ter ere van Amnesty International, gemaakt door de beeldhouwer Hans van Eerd.

Het Wilhelminaplein werd aangelegd rond de eeuwwisseling, en bebouwd met ruime herenhuizen voor welgestelde families. Vaak woonden in

de kleine bovenkamertjes onder het dak de dienstmeisjes, die zo 24 uur per dag ter beschikking stonden.

Let eens op de verscheidenheid aan balkonnetjes, met name op de nummers 4 ("t Karrewiel"), 6/7 (Wilhelmina), 9 (de Aubergade), 11, 15, 22 en 25. En naar de veel-

vormige gevels, zoals de klok-vorm van nr. 20.

Interessant zijn de glas in loodramen die de ramen sieren van de nummers 24 en 25, met daarin afbeeldingen van resp. een boeren-vrouw en twee soldaten.

KOFFEE
de GROOT

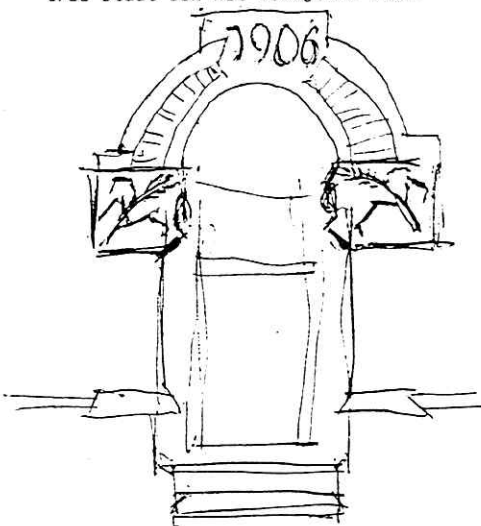
WILHELMINAPLEIN 8 5611 HE EINDHOVEN 040-44 88 47

Wilhelmina plein 7 tel. 43 25 87

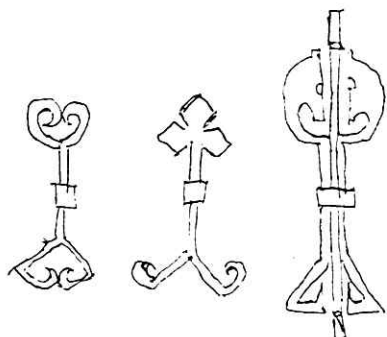
In de gevel van nummer 20 is een gedenksteen gemetseld van Onze Lieve Vrouw van Den Bosch, waarheen vroeger in de meimaand bedevaarten gelopen werden.

Naast de deur van broodjeszaak 't Karrewiel (nr 4) bevindt zich een bijzonder erotisch gevormde brievenbus. Het lijkt erop dat deze vroeger nog meer naar vrouwelijke delen gevormd was, maar het bovenste deel is eraf gehouwen. Een dergelijke opkikker voor de postbode om hier brieven te mogen bezorgen.

Op nummer 15 zijn aan weerszijden van de voordeur stenen te zien met korenaren. Mogelijk handelde de eerste bewoner in graan, of staan zij symbolisch voor voorspoed. Boven deze prachtige entree staat ook het bouwjaar: 1906.

Let op hoe rond de hoek met de Catharinastraat alle woningen treden hebben voor de voordeur. Dit is een van de laagste plekken van Eindhoven en zo om de 10 jaar komt bij een wolkbreuk de complete straat hier onder water te staan. Het laatst was dat in 1977. Vandaar.

Als je omhoog kijkt zie je ook fraai gevormde muurankers in de panden Catharinastraat 2/4 en Wilhelminaplein 17. Dit laatste pand werd gebouwd door de accountant Weismüller die 16 kinderen had!

Julianastraat

Van het Wilhelminaplein uit gaan

we nu de Julianastraat in, waar rechts een schoolgebouw ligt dat gebouwd werd om de eerste gemeentelijke HBS in te vestigen. In de gevel en rond de hoofdingang zien we tal van ingemetselde tegels, met een symbolische afbeelding: de uil van de wijsheid, de tempel der wetenschap, voldoening van de noeste arbeid, vaderlandsliefde, en afbeeldingen van hanen (de jongeheren studenten soms?). Als je wat achteruit gaat staan zie je recht boven de hoofdingang een fraai torentje met een windwijzer.

Aan de overkant van de straat, links van de voordeur van nr.3 is een gedenksteen ingemetseld met de tekst: 'de eerste steen gelegd door mevr. K v/d Moosdijk-Kaltenbach, Eindhoven 10 april '29.'

Mauritsstraat

We lopen de Julianastraat uit en lopen links de hoek om, de Mauritsstraat in.

Hier was tot de dertiger jaren de rand van de stad. Op de voormalige ambachtsschool aan onze linkerhand, zien de op het hoogste torentje een smeedijzeren 'ooievaarsnest', in de hoop dat zich hier echt een ooievaar zou nestelen. Toen was dat een geschikte plek, zo dicht bij de weilanden en de kikkers.

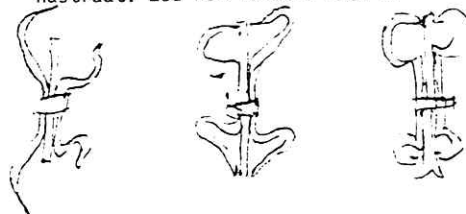
van Egmondstraat

De eerste straat links is de van Egmondstraat. Die lopen we in. Halverwege kijken we rechts in de Oranjestraat, een leuk opgeknapt straatje, het enige woonef in de buurt. In de voormalige school links vooraan is nu het Buurtcentrum de Bergen gevestigd.

Weer doorlopend door de van Egmondstraat kijken we tegen architectonisch sterk contrasterende panden die tegen elkaar gebouwd zijn: modern tegenover oud. Zij werden beiden gebouwd door verschillende generaties uit dezelfde architectenfamilie: Geenen. Het prachtige pand rechts (nr.9) bouwde de grootvader in 1907, het pand rechts de kleinzoon. De Geenen die tussen hen in zat was een tijdlang de stadsarchitect en bouwde onder meer de stadsschouwburg.

Nog net voor we de Catharinastraat bereiken kunnen we in de muur van de LTS -rechts van een deur- nog een oude porseleinen knop zien. Die diende voor een telefoonlijn, die vroeger bovengronds liepen door de straten.

Op de hoek staand letten we nog even op de muurankers van de LTS (1906) in de gevel aan de Catharinastraat. Zou het bedoeld zijn of

niet: ze doen in elk geval erg sterk denken aan een uitbeelding van vervelend treiterende pubertjes.

St. Catharinastraat

De St.Catharinastraat naar rechts inslaand, zien we rechts een woningenblok (nrs 18 tm 36) dat in 1905 werd gebouwd door de sigarenfabrikanten Mignot en De Block voor hun hoger personeel.

Het leuke is dat geen een gevel gelijk is, doordat steeds andere combinaties van gele en rode stenen zijn toegepast. Boven de nummers 28 en 30 onder de nok zien we een gevelsteen met de initialen van Gerard Mignot en het bouwjaar.

Op de fraaie handgesmede muurankers zie je steeds onderaan een Andreaskruisje gekerfd, een bescherming tegen donder en bliksem.

Recht vooruit, op de hoek met de Smitsstraat, ligt een markante 'woontoren'. En op de hoek met de Oranjestraat, aan onze rechterhand ligt een opvallend 'kasteelachtig' pand met allerlei uitbouwen.

Verder lopend door de Catharinastraat in de richting van de Kleine Berg, zien we rechts op een dak de ongetwijfeld grootste dakkapel van De Bergen, pas enkele jaren oud en aan de linkerzijde onvoltooid.

Links ligt een nieuwbouwkomplex van de Rotterdamse architect Carel Weeber; het eerste woningwetkomplex, dat zo dicht bij de binnenstad werd gerealiseerd ('83) Omdat hier nogal wat alleenstaande ouders wonen, heet het in de volksmond ook wel eens het 'trandald'.

Op de Kleine Berg aankomend zien we recht voor ons aan de overkant een braakliggend terreintje dat hard bezig is een openluchtgalerie voor graffiti te worden.

Rechts naast dat terrein ligt nog steeds, als een rots in de branding, het oude buurtcafé van Arie, die hier tegen de zin van de gemeente stand houdt.

Het kleine pleintje recht tegenover 'Arie' heet het 'piet van Kuykplein', wat ook staat op een heus bordje. Dit

word aangebracht in 1976 door sympathisanten van de toen 50-jarige sigarenwinkel Piet van Kuyk. Deze zat toen nog in het dichtgetimmerde pand naast Arie, maar verhuisde 3 jaar geleden naar de nieuwbouw aan de overkant.

We lopen nu even terug en gaan de poort in die rechts onder de nieuwbouw zit. Zo komen we op het 'Trefinaterrein, de enige groene oase in onze buurt. Vroeger stond op dit binnenterrein een bierbrouwerij. Dankzij acties van de buurtbewoners is het nu definitief bestemd als groenvoorziening.

We lopen tussen het hondetoilet en een grote graffiti door naar achteren. (U kunt ook even lekker op een bankje uitrusten natuurlijk), dan door een steegje naar rechts. Zo komen we uit op de Kleine Berg.

Kleine Berg

Linksafslaand liggen meteen links van ons vier panden die oorspronkelijk in het bezit waren van de familie Priems (nu dagverblijf voor gehandicapten). Apart zijn de afgeplatte bogen in de eerste gevel; in de

derde gevel de trapvormige dakopbouw en de ijskristalvormige muurankers; en in het hoekpand met de Prins Hendrikstraat: de fraaie ingang, en eveneens de trapgevel en de muurankers.

We gaan nu meteen links de Prins Hendrikstraat in en draaien ons na een meter of tien om naar de Kleine Berg. Nu is goed te zien hoe het markante pand van een vroegere wagenmaker als fraai sluitstuk dient voor de Prins Hendrikstraat. Op de nok liet de wagenmaker een uit steen gehouwen wiel en een wiel-as zetten, als symbool voor het beroep dat hij uitoefende. Door de rode verf op de gevelkolommen kunnen we met wat moeite nog de verticale opschriften lezen: 'reparatie, onderhoud, olie, benzine'. Let ook op de versieringen in de stenen lateien boven de ramen van bega-

ne grond en eerste verdieping. Dit pand moet binnenkort wijken voor nieuwbouw!

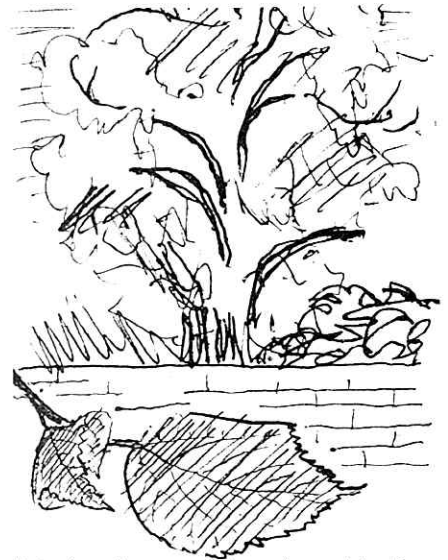
Prins Hendrikstraat

Als we nu wat omhoog kijkend verder lopen, de Prins Hendrikstraat in, zien we hier tal van fraaie gevels en details: monumentale ingangen (53), soms vreemd gevormde ramen, mooi gesmede muurankers en opvallende dakvormen, bijvoorbeeld bij de nummers 41, 39, 36, 22. Het rijtje 20 tm 6 heeft fraai gebogen smeedijzeren balkonnetjes en gekleurde tegels in de gevel.

Valk voor het Wilhelminaplein liggen enkele panden met grote deuren, die erop duiden dat hier vroeger ook kleine fabriekjes, werkplaatsen en opslagplaatsen lagen tussen de woonhuizen: bijvoorbeeld de nummers 15 en 5.

Draai net voor het Wilhelminaplein weer om en stap even de poort binnen die rechts ligt tussen de nummers 20 en 22. (het is privé terrein, maar als je geen overlast bezorgt vooruit). Op de parkeerplaats daar krijg je een verrassend groene blik op het binnengebied achter de huizen. Hier staan grote bomen, die zo oud zijn als de bebouwing, minstens van voor de oorlog.

Achter de witte muur richting Smitsstraat ligt waarschijnlijk de grootste boom van de buurt: het is een wilg van ongeveer 65 jaar oud, en met een omtrek van ruim 4 en een halve meter.

Het steegje weer uit ga je rechtsaf verder terug door de Prins Hendrikstraat. Op de zijgevel van nr.25, boven koffieshop New Wave valt nog vaag het opschrift te lezen: "Manders steenhouwerij, grafmonumenten, marmereken, kerkwerken enz." Het stamt uit de tijd dat hier het bedrijf van een steenhouwer zat.

Nu gaan we links door het 'Prins Hendrikparkje' naar de Heilige Geeststraat. Dit parkje was eigenlijk de ruïne van twee woonhuizen die twee dagen voor de bevrijding door een duitse bom werden getroffen. Pas in 1976 werd het op aandringen van bewoners opgeschoond en als parkje ingericht. Jammer dat er nogal wat honden poepen...

Heilige Geeststraat

De Heilige Geeststraat is een van de alleroudste straten uit onze buurt. In de middeleeuwen bestond hij al onder de naam Korte Goorstraat. Tijdens een pest-epidemie in de 80-jarige oorlog vestigde de orde van de Heilige Geest hier een pesthuis. Hierdoor veranderde de naam in de volksmond tot Heilige Geeststraat. Tot enkele decennia terug had de straat een slechte naam bij de (sjiekere) bewoners van de andere straten. Er woonde veel gewoon volk, en naar men beweerde ook criminelen en hoeren.

Meteen links om de hoek ligt een nieuwbouwpand. Dit was het eerste nieuwbouw-appartementen-pand in de buurt. En het draagt onuitwisbaar de veroordeling 'lelijk' van een anonieme straitschenner. (1979)

Als we even richting Wilhelminaplein lopen zien we aan onze rechterhand nog heel wat van die typische lage werkmanshuisjes uit de vorige eeuw.

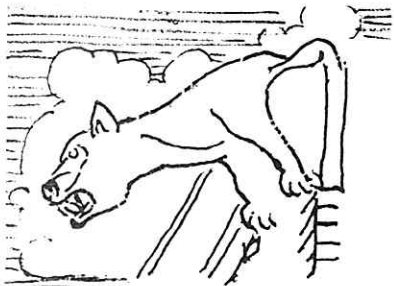
We draaien om en lopen nu door de Heilige Geeststraat naar de Kleine Berg. Voor we daar aankomen ligt aan de linkerhand een leeg gebouwencomplex van de drukkerij Gestal, die aan het verhuizen is om plaats te maken voor de bouw van 43 woningwoningen. Deze zullen in de vorm van een hofje worden gebouwd in 1988.

En rechts dragen de witte werkmanshuisjes in de muurankers het jaartal van hun bouw: 1902.

Kleine Berg

Op de Kleine Berg gaan we linksaf. Deze straat moet al zo oud zijn als Eindhoven zelf, want het was oorspronkelijk de hoofdroute uit de stad naar Gestel en het verdere zuiden. Toch is er geen bebouwing meer van vóór het eind van vorige eeuw.

Voor opmerkelijke gevels moeten we vooral zijn rond de hoek met de Bergstraat. Kijk omhoog boven stripboekenwinkel Eppo en de Griek. Deze gevel bevat 12 hoofdjes in steen en tal van dierenfiguren. Ze symboliseren onder meer de familie van de architect/beeldhouwer van der Mark die dit huis bouwde. Boven de voordeur (nr 33) staan zijn initialen en de tekst: 'my bouwde anno domini MDCCCXC' (1890). Let ook op de 2 waterspuwers aan de dakgoot die erg doen denken aan de Bossche kathedraal de St. Jan. Die beelden-overdaad gaf het pand dan ook de bijnaam 'De Kleine Sint Jan'.

Hier schuin tegenover ligt een fraai wit pand er verwaarloosd bij. Waarschijnlijk wordt het binnenkort opgeknapt tot dagcafé. Let hier op de glas in loodramen op de eerste verdieping met daarin afbeeldingen van franse lilies. Overigens waren zowel de Kleine St. Jan als dit pand oorspronkelijk geheel in gebruik als woonhuis. Pas later zijn de winkels en café's in de benedenverdiepingen gekomen.

Terwijl we verder lopen over de Kleine Berg in de richting van de Keizersgracht, valt rechts in de vitrine van de Verleeden Tijd een echt menselijk skelet te bewonderen. De resten van een echte mens als blikvanger... Het zal toevallig je eigen opa geweest zijn.

De beide hoeken van Kleine Berg met Keizersgracht worden gemarkeerd door twee fraaie portalen: gewelven boven de stoep, gedragen door een zuil. Een welkom afdak voor wie bij regen op het stoplicht moet wachten. Het rood-

stenen gebouw rechts was voor de oorlog het Eindhovens politieburo. Het monumentaal gerestaureerde gebouw hier recht tegenover aan de overkant van de Keizersgracht was vanaf het begin van deze eeuw het Eindhovens Post- en Telegraafkantoor. Onlangs is het verbouwd tot de huidige winkelpromenade.

Bergstraat

We lopen nu een stukje terug door de Kleine Berg en slaan linksaf de Bergstraat in. Ook deze straat bestaat al sinds de middeleeuwen en heette toen Kattenstraat. Ook heette hij een tijdje Brouwerijstraat naar een brouwerij die in de straat gevestigd was.

Meteen rechts zien we een rijtje sterk verwaarloosde arbeidershuisjes, die minstens uit de helft van de vorige eeuw stammen.

Op het huidige parkeerterrein links lag vroeger de tuin en de kapitale villa van de notaris Fens. De villa werd na de oorlog gesloopt toen de gemeente gigantische verkeersdoorbraken naar het centrum wilde realiseren. Gelukkig werden die plannen vroegtijdig gewijzigd, al was het te laat voor dit pand. De gigantische bomen zijn gelukkig ook blijven staan. Het pand waarin restaurant 'de 2 Bergen' huist was het koetshuis van de villa. Aan de Bergstraatkant zijn de toegangspoorten bijzonder lelijk dichtgemetseld.

Als we even verder lopen door de Bergstraat zien we in de inrit van van der Schoot rechts -tegen een zijgevel- een versiering van hout, roestvrij staal tegen een blauwe achtergrond. Deze werd in het kader van de straatverfraaiing vorig jaar aangebracht door de Eindhovense kunstenaar Wim Doreleijers.

Iets verderop licht rechts het pand nrs 26, 28 en 28a, dat volgens sommigen al vóór Philips aan Eindhoven het predikaat 'lichtstad' verschaftte. Hier vestigden namelijk in 1870 de ondernemers Mennen en Keunen de eerste luciferfabriek van Nederland. In de decennia daarna zou dit een belangrijke industrietak voor Eindhoven worden.

Let ook op de gerestaureerde panden 5 tm 9 en de nieuwbouw nrs 32 en 34, waar zorgvuldig is geprobeerd aan te sluiten bij de historische sfeer van de straat.

Helaas is het einde van de straat, met name links nog erg in verval. Op de hoek staat op de linker gevel nog de oude verwijzing naar een 'stalling' geschilderd.

Grote Berg

Op de Grote Berg, meteen links om de hoek zien we in de gevel een beeltenis van Johannes de Doper. Het stamt uit de tijd voor de oorlog, toen hierin het hotel 'St. Jan' was gevestigd.

Even verder links ligt op nr 21 een fraai pandje met een prachtig omliggend ovaal raam in de dakkapel. Het was in het begin van de eeuw een van de vele slagerswinkels die op de Grote Berg

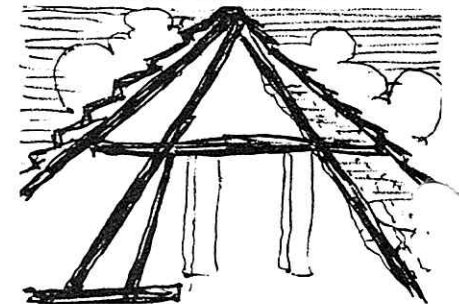

gevestigd waren. Zij zaten juist hier omdat op de Grote Berg wekelijks veemarkt werd gehouden. Dit gebeurde met name op het brede straatgedeelte, dat nu nog te zien is tussen café Pompernickel en de samenkomst met de Kleine Berg.

Daar stonden koeien, paarden en varkens vastgebonden aan ringen die in de straat vastzaten.

Nu teruglopend door de Grote Berg in de richting van de Hoogstraat, werpen we een blik rechts in de Paradijslaan. Daar zien we een pand met vier grote deuren, dat vroeger de brandweer huisvestte. Nu zit hierin onder anderen een moskee. Verrassend is ook een blik op het pleintje dat toegang geeft naar het theater Het Klein, dat hier een fraaie theaterzaal heeft.

Verder lopend naar de Hoogstraat komen we ongeveer halverwege de Grote Berg langs een viertal witte werkmanshuisjes aan onze rechterhand (nu antiekzaak 'onder de lantaarn'). Ze zijn uit de vorige eeuw. Doordat aan een kant een stukje gesloopt is, kunnen we het dakspant zien. Het is niet gemaakt van uitgezaagde balken, maar van authentieke boomstammen!

Op de hoek met de Deken van Somerenstraat staat een gebouw, dat vanaf de vijftiger jaren de politie huisvestte, en nu de Sociale Dienst. Als je van hieruit omkijkt richting stad, zie je hoe nog steeds de twee torens van de Catharinakerk het prominente sluitstuk vormen van de Grote Berg.

Voor wie nog niet genoeg heeft van het rondneuzen, nog twee leuke tips: Loop eens naar de Catharinakerk en bekijk die van binnen. Of loop door de Deken van Somerenstraat en de Don Boscostraat naar het oude kerkhof (einde Don Boscostraat rechts). Dit is een oase van rust en veelvormige grafstenen en -ornamenten vertellen voor de geïnteresseerde toeschouwer boekdelen over Eindhoven en zijn vroegere bewoners en families.

Maar misschien is het nu ook wel tijd om een terrasje op te zoeken!

de Heremiet verhuist

Linda Aarts

Na 7 jaar in de H. Geeststraat en 3 jaar in hun huidige pand, verhuist de Heremiet begin augustus i.p.v. een straat, een pand verderop. Naar het pand wat we allemaal kennen als van "Van Gestel" en zo zal het voorlopig ook nog wel blijven heten denken ze zelf

De Heremiet is in de eerste plaats een esoterische boekhandel, wat al net zo mysterieus klinkt als de titels van de boeken en de muziek die je hoort. Daarnaast bevat het pand een distributie-systeem ter bevoorrading van o.a. kookboeken voor natuurvoedingswinkels en sinds ongeveer 1 jaar, onder de naam "Oreade" een distributiesysteem voor de zogenaamde "New Age" muziek. Het pand wordt nu te klein, vandaar de verhuizing. Ik kan iedereen aanbevelen, die nog niet bij de Heremiet binnen is geweest, om eens de sfeer te proeven, de geuren op te snuiven, de muziek te beluisteren en natuurlijk: de boeken te lezen.

BOEKEN EN MUZIEK VOOR DE NIEUWE TIJD

GENEESWIJZEN

PSYCHOLOGIE

FILOSOFIE

SPIRITUALITEIT

MEDITATIE MUZIEK

DE HEREMIET
KLEINE BERG 30
5611 JV EINDHOVEN
TEL. 040-447714

oplossing
van pag. 16.

9 Vegetariër	8 Eppo
10 Amnesty-International	7 Gestel
11 Kraaiepootjes	6 Indaan
12 Animal	5 Tekencursus
13 Nicotine	4 Treffinaterre
14 Tour de France	3 Ezelsoor
15 Italië	2 Rommelmarkt
16 Evert van Benthem	1 Pien

Gommers WIJNHANDEL

Willem de Zwijgerstraat 2 bis
5611 JL Eindhoven

Nu inmaken, straks smullen
Hansen Rum 54% voor de Rumtopf
nu f 24,95
Inmaakbrandewijn Rijnenburg
nu f 17,95 p.liter.

BON

tegen inlevering van deze bon
ontvangt u 500 gram GEHAKT OF
BRAADWORST voor f3,95.

Slagerij specialzaak

DOOS VAN STRATUM b.v.

Willemstraat 23 - 5611 HB Eindhoven - Tel.: (040) 448747-446222

plan Ex-Press nader uit

Er is de afgelopen weken hard gewerkt aan het nieuwbouwplan voor terrein Gestel. Nadat op 29 April de stedenbouwkundige opzet is vastgesteld op een vergadering van toekomstige bewoners en omwonenden, zijn de plattegronden onder de loep genomen. Dat is gebeurd op een aantal inspraakavonden.

voorbereiding

Startpunt voor de uitwerking van de plattegrond was het prijsvraagontwerp van architectenburo KOVOS. Het eerste overleg hierover vond plaats in de bouwcommissie. Hierin hebben zitting, woningbouwvereniging Trudo, de architect en de werkgroep nieuwbouw. Sinds 29 april is de werkgroep uitgebreid met een aantal bewoners. Dit overleg leidde ertoe dat de plattegronden zijn aangepast en dat er een aantal keuzemogelijkheden zijn toegevoegd.

Voor het meest voorkomende type 3-kamerwoning zijn varianten ontwikkeld.

Op twee inspraakavonden hebben de toekomstige bewoners zich gebogen over de voorgestelde plattegronden. De eerste bijeenkomst was vooral informatief. Tijdens de tweede bijeenkomst zijn de plattegronden vastgesteld. In geval van keuzemogelijkheden zijn door de toekomstige bewoners per woningtype beslissingen genomen.

toekomstige bewoners

Het is tamelijk uniek bij nieuwbouwplannen in de sociale huursector, dat de toekomstige bewoners al tijdens de planvoorbereiding bekend zijn. Echter voor de inspraak is dit onontbeerlijk:

je kunt niet verwachten dat mensen tijd steken in het inspraak-overleg, als ze niet weten of ze inderdaad een woning krijgen.

De toekomstige bewoners zijn geselecteerd uit degenen die zich bij woningbouwvereniging St. Trudo gemeld hebben als geïnteresseerde voor dit projekt. Daar zitten flink wat Bergen-bewoners bij. Voor iedereen die zich ingeschreven had als woningzoekende moest bekeken worden of men recht had op een woning in het kader van het toewijzingsbeleid van de woningbouwverenigingen. St. Trudo heeft nu 35 van de 43 woningen "voorlopig" toegewezen. (De rest moet reserve gehouden worden voor urgente gevallen.) Dit betekent dat dede toekomstige bewoners de garantie hebben dat ze na oplevering een woning krijgen van een bepaald type: een HAT, een kleine of grote 3-kamerwoning of een 4-kamerwoning. De 4 begane-grond-woningen (voor bejaarden) en de 4-kamer-woningen (voor huishoudens met kinderen) zijn nog niet toegewezen, omdat er nog geen kandidaten voor zijn.

indiening 1 juli

Na de vaststelling van de plattegronden, zal het uiterlijk van de woning (gevelindeling, kleurgebruik, e.d.) verder uitgewerkt worden.

Op 1 juli moet het plan bij de gemeente ingediend worden. Dat wil niet zeggen dat alles dan al vastligt: de indeling van de keuken en de badkamer, het afwerkingsnivo e.d. zijn zaken die na de vakantie nog in inspraakbijeenkomsten aan de orde komen.

Ook de inrichting van het openbaar gebied zal dan -in overleg met de omwonenden- uitgewerkt moeten worden.

De drukkerij zal omstreeks augustus verdwijnen. Daarna kan er gesloopt worden en de grond bouwrijp gemaakt worden. Ook moet de vervuilde grond

weggehaald worden.

Wat de bouwcommissie betreft kan de bouw begin 1988 starten, mits de gemeente de plannen op tijd goedkeurt.

de plattegronden

Op bijgaande tekeningen is te zien hoe de plattegronden uiteindelijk geworden zijn. Omdat er veel types zijn (12 verschillende types op 43 woningen!) beperken we het tot de meest voorkomenden.

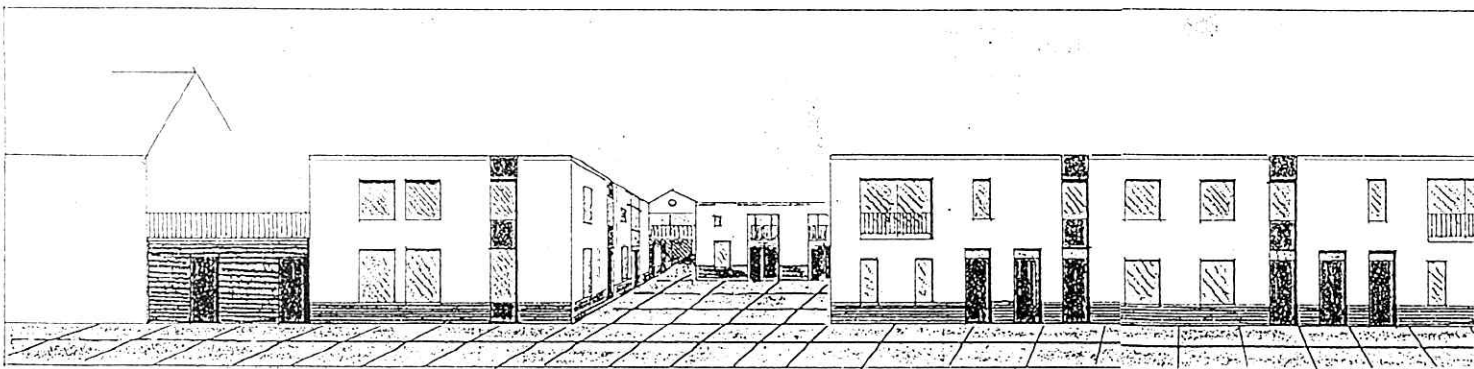
Ondanks de grote verscheidenheid aan woningen blijft de structuur van het plan eenvoudig en duidelijk. Dat is in de sociale woningbouw erg belangrijk om het geheel financieel haalbaar te maken. Sprongen in gevels en dakvlakken zijn er nauwelijks. De indeling van de gevels met ramen en deuren en het materiaal en kleurgebruik zullen het "gezicht" van het plan voor een belangrijk deel bepalen.

Er zijn natuurlijk ook nadelen te noemen: bij het meest voorkomende type 3-kamerwoning moet de berging inpandig aan de voorzijde liggen. Dat beperkt de indelingsmogelijkheid van de woningen. Over dit type is dan ook uitvoering gepraat in de bouwcommissie en op de inspraakavonden. De hier afgedrukte oplossing kreeg uiteindelijk de meeste stemmen.

Een ander probleem was de bezonning. Er is geprobeerd om zoveel mogelijk zon in de (kleine) tuinen en in de woningen te krijgen. Door de beperkingen van het terrein is dat niet overal evengoed mogelijk.

Door de uitslag van de prijsvraag lag er een duidelijke stedenbouwkundige opzet. Daarbinnen moest het woningontwerp uitgewerkt worden.

De nu gekozen plattegronden wijken in feite weinig af van de oorspronkelijke opzet in het prijsvraagontwerp. Toch heeft de inspraak naar ieders mening een aantal duidelijke verbeteringen opgeleverd en zijn de gemaakte keuzen beter doordacht.

gewerkt Marian

bij de plattegronden

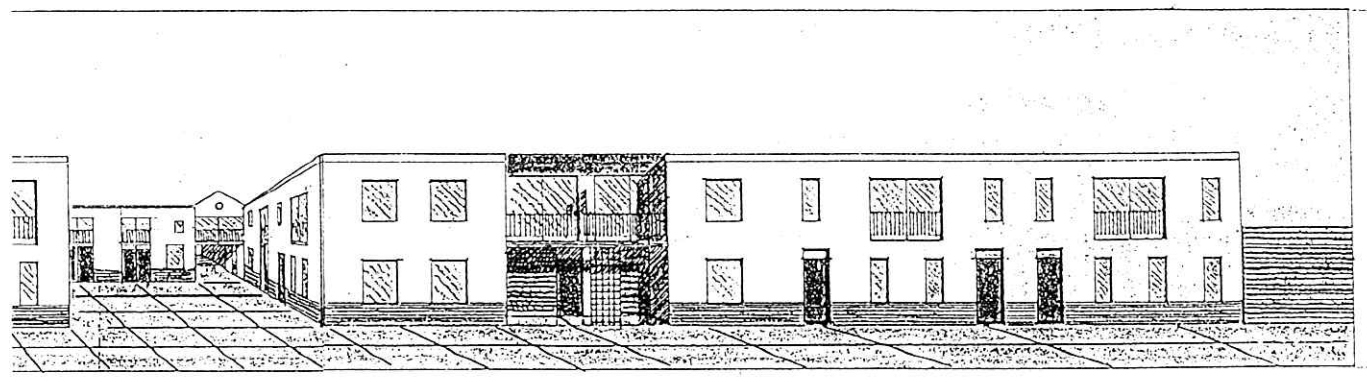
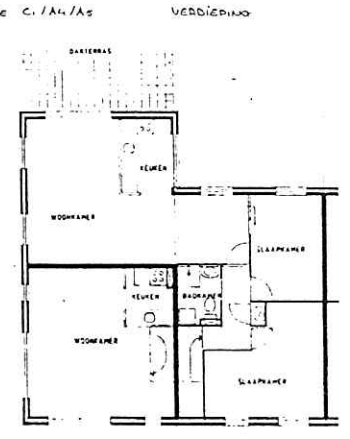
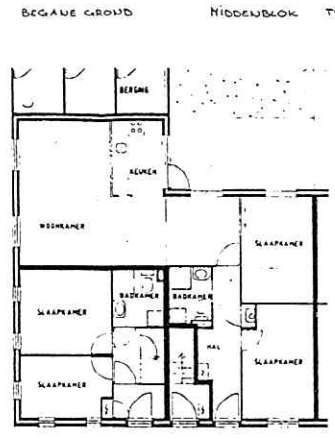
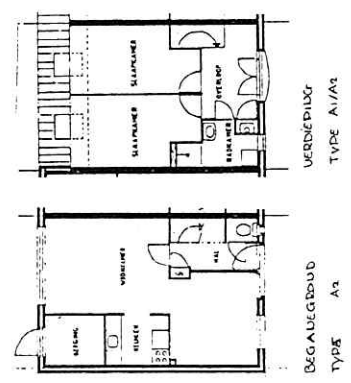
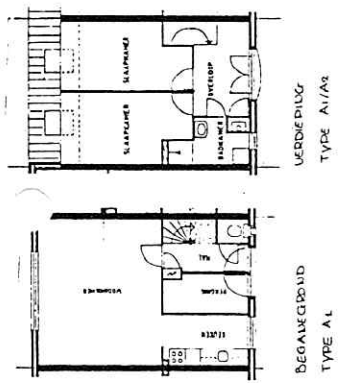
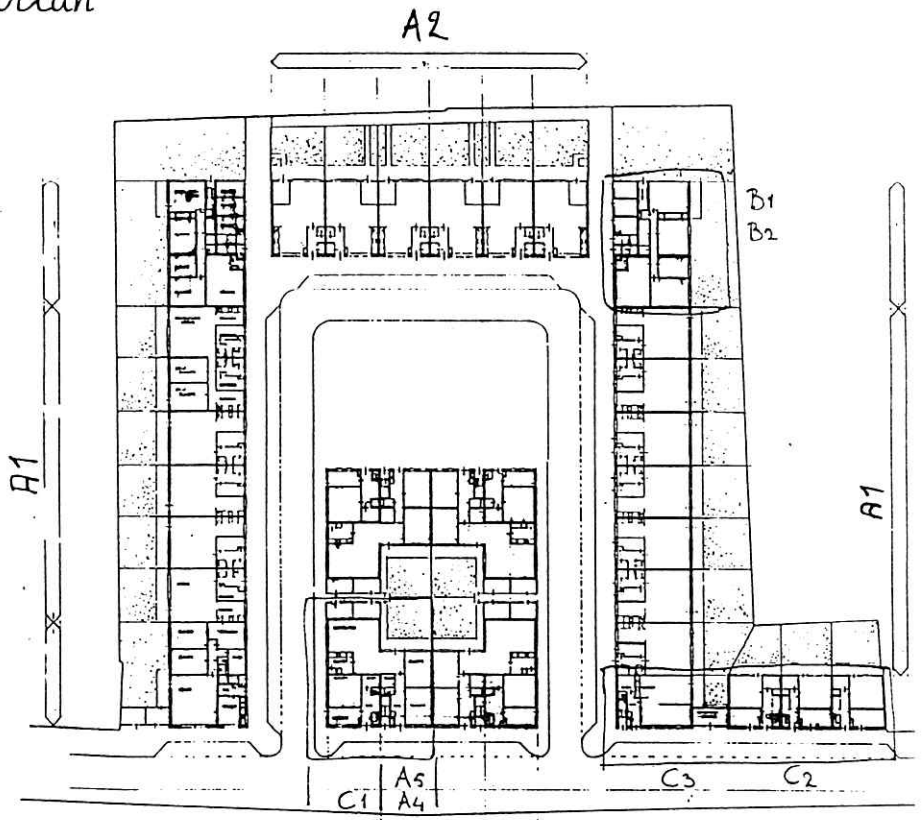
Het plan bestaat uit:
 30 3-kamerwoningen, waarvan
 type A1 - 13 stuks
 A2 - 6 stuks
 A3 - 4 stuks
 A4 - 4 stuks
 6 kleine 3-kamerwoningen, waarvan
 type C1 - 4 stuks
 5 4-kamerwoningen
 2 HAT-woningen.
 In totaal komen er 43 woningen, met
 12 verschillende woningtypen. I.v.m.
 de ruimte laten we hier de meest
 voorkomenden zien.

type A1/A2

De 2 lange pöten van het plan worden
 vooral gevormd door type A1.
 De achterwand bestaat uit type A2.

middenblok

De 4 hoeken van het middenblok bestaan
 elk uit 3 woningen. Type A4 is een be-
 ganegrondwoning. Daarboven komt type
 A5, een etagewoning, met dakterras.
 Op de hoek zit type C1, met beneden
 de slaaperdieping en boven de woon-
 kamer. Deze woningen hebben geen tuin.
 Oorspronkelijk was hierin wel een
 klein balkon opgenomen. In de inspraak
 is dit door de toekomstige bewoners
 "ingeruild" voor 2 grote schuifpuien.

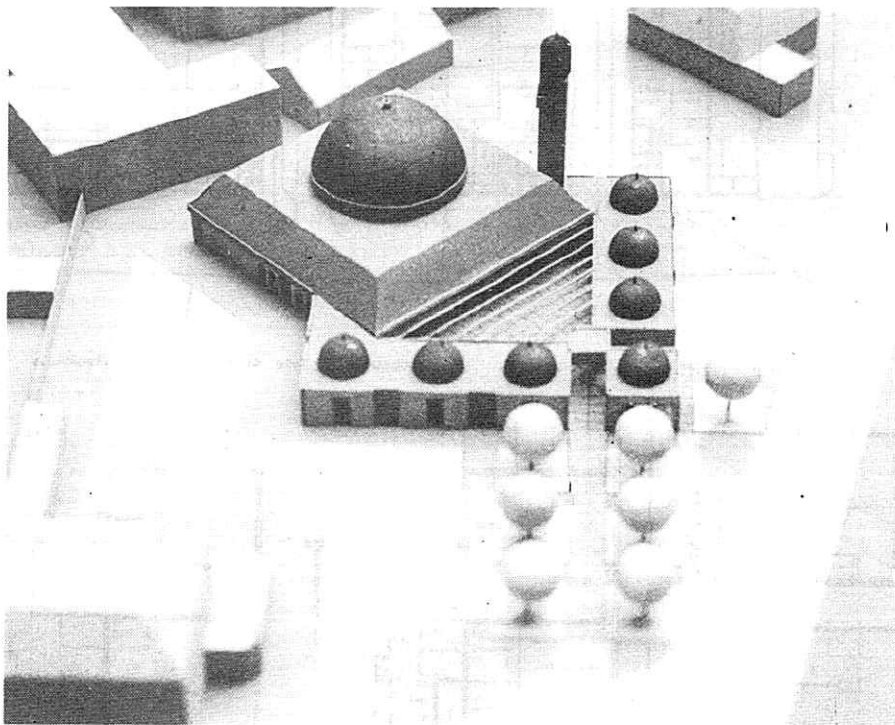

aanzicht vanaf de Heilige Geeststraat

een echte moskee

Enkele maanden geleden maakten wij al melding van de plannen die bestaan om een Turkse Moskee te bouwen op de hoek van de Willemstraat met de Vonderweg, aan de rand van onze buurt. Voor de grap plaatsten wij bij dat bericht een foto-montage van de Blauwe Moskee op die plek. Intussen is het echte plan bekend. En dat blijkt niet

eens zoveel af te wijken van onze fantasie. Een heuse oosterse moskee, compleet met talrijke koepels en een minaret. Op de foto ziet U een maquette van het plan, dat overigens nog door de gemeente moet worden goedgekeurd. De Turkse gemeenschap hoopt al in het najaar met de bouw te kunnen starten.

BUURTCENTRUM DE BERGEN
zoekt:

Vrijwillig(st)er voor **Kinderactiviteiten/Kinderkaffee**

Wij zoeken iemand die mee wil doen aan de organisatie van het 'Kinder kaffee' dat wekelijks op vrijdagavond in het Buurtcentrum is, van 19.00 tot 20.30 uur. Momenteel bestaat de organisatie uit een groep van 4 enthousiaste mensen. Informatie kun je krijgen bij Machtild op het Buurtcentrum (tel. 437279) of bij Els Sol (tel. 448034).

BUURTKRANT BERGOPWAARTS
zoekt:

Redactieleden M/V

die een bijdrage willen leveren aan de buurtkrant van de Bergen. Wij zoeken momenteel met name mensen, die (op hun eigen manier) stukjes willen schrijven. Dat kan bijvoorbeeld zijn over buurtnieuws, maar het mogen ook meer persoonlijke bijdragen zijn, zoals korte verhalen, kolumns, commentaren, onzinverhalen enzovoort. De redactievergadering is eenmaal per maand. Informatie kun je krijgen bij Jack van Maris (tel. 441836).

Marion van den Eijnde Kees Tempel

Menig sportieve buurtbewoner zal zijn of haar wekelijks zweetdruppels over enkele maanden elders moeten laten vloeien. Dit najaar hoopt Kees Tempel met zijn sport-school een nieuwe ruimte aan de Willem van Konijnenburgstraat - zijstraat van de Tongelresestraat - te kunnen betrekken. Kees Tempel verlaat de buurt met spijt: "Veel liever was ik in deze buurt gebleven," zegt Tempel, "maar er is gewoon geen geschikt pand dat ook nog betaalbaar is". In november werd hij voor het blok gezet. Het oude achterafzaaltje aan het begin van de Catharinastraat moest binnen vier weken worden ontruimd om plaats te maken voor een biljart-centrum. Juridische nood-sprongen hebben hem respijt gegeven tot uiterlijk april volgend jaar. Maar als alle financiële zaken snel worden afgerond kan hij al in oktober zijn nieuwe pand betrekken.

Alweer tien jaar geleden begon Tempel samen met drie anderen, een sport-school in de St. Catharinastraat. "In het begin was het hard werken om wat mensen bij elkaar te krijgen" zegt Kees Tempel, "soms draaide je een half jaar lang een bepaald uur maar met één of twee mensen." Pas na vijf jaar liep alles zo goed dat Tempel zijn baan als sportleraar voor zwakzinnigen op Eckerdal durfde op te zeggen. Hier was hij direkt na zijn opleiding aan de SIOS gestart. Sinds 1983 runt hij zijn sport-school alleen. Nu staan er continu 400 à 600 mensen bij de school ingeschreven, dit verschilt in zomer- en winterseizoen. Hieronder vanzelfsprekend ook veel buurtbewoners: "Ik denk dat bijna iedereen die hier in de buurt in sport geïnteresseerd is wel eens hier is geweest. Zo hebben kinderen hier op judoles gezeten." Aldus Kees Tempel. "Hoewel het ook wel eens voorkomt dat mensen hier uit de buurt niet van mijn bestaan weten; misschien omdat het pand zo achteraf ligt."

Eric de Noorman

De sport had altijd zijn interesse. Hij heeft meegedaan aan de Nederlandse

met spijt weg uit de Bergen

schaatskampioenschappen, zat in de militaire boksploeg en was vijf jaar bondscoach van de kanobond. Toch was Kees Tempel al 25 toen hij naar de SIOS ging. Inmiddels is hij 39, gescheiden en vader van een 7-jarig zoontje dat voorlopig nog niet in zijn voetsporen lijkt te willen treden. Hij is er, volgens vader Kees, al drie jaar vast van overtuigd dat hij buschauffeur wil worden.

Voordat Kees Tempel naar de SIOS ging had hij er eigenlijk nog nooit aan gedacht om sportleraar te worden: "Vroeger wilde ik altijd een soort Eric de Noorman worden, een avonturier". Na de middelbare school en militaire dienst ging hij psychologie studeren in Amsterdam, tot zijn kandidaats. Nog steeds heeft hij veel interesse in psychologie en filosofie: "Ik denk dat dat al op de lagere school is begonnen. Ik zat op een vreselijk Christelijke school (in Stratum) en had toen al het idee dat er meer moest zijn dan alleen het Christendom. Door die school had dat gelijk voor mij afgedaan." Nadat hij met zijn studie was gestopt deed hij van alles en nog wat, van het verhuuren van zeilbootjes in Spanje tot het venten met stoelen in de Amsterdamse Leidsestraat. Toen bracht een vriend hem op het idee om naar de SIOS te gaan: "Eigenlijk dacht ik dat ik daar al te oud voor was, maar dat bleek geen bezwaar.

hobbyist

Als sportleraar voelt Kees Tempel zich volkomen op zijn plaats. De vele uren die hij maakt inbegrepen: "Ik ben een echte hobbyist, als ik een andere baan zou hebben dan zou ik 's avonds trainen, nu heb ik tenminste nog wat vrije uren". uren waarin hij ook nog regelmatig gaat tennissen, hardlopen of wielrennen. Hoewel niet iedere bezoeker van zijn lessen het ermee eens zal zijn: Kees vindt zichzelf als sportleraar vrij zacht voor anderen. Na een vragende blik: "Nouja, ik vind het wel leuk om mensen hun eigen grenzen te laten voelen. Je moet toch weggaan met het gevoel dat je er wel iets voor hebt gedaan. Maar ik heb niet zoiets als sommigen, die zien dat iemand kapot gaat en dan nog doorgaan. Dat heb ik niet. Er zijn er ook maar enkele die hier komen om echt afgeknepen te worden, de meeste willen er toch ook wel een beetje plezier aan beleven." Of je voor een dergelijk vak sadistisch moet zijn weet hij niet: "Je moet in ieder geval wel jezelf een beetje pijn kunnen doen, om je eigen grenzen te verleggen."

niet beschermd

Volgens Tempel is het een slechte zaak

dat zoveel mensen de laatste jaren zo zonder diploma's een sportschool zijn begonnen. Vooral in die tijd dat fitness populair begon te worden. "Veel mensen trainden zelf en dachten 'dat kan ik ook', en het is tenslotte een vrij beroep. Ik denk dat je echt moet weten wat je doet. Het kan heel slecht zijn om mensen de verkeerde oefeningen te laten doen." Eigenlijk zou het beroep beschermd moeten zijn en zou er controle op moeten komen. Op dit moment is er alleen controle op de veiligheid van de zaal, maar niet op die van de training. "En natuurlijk" zegt hij er eerlijkheidsshalve bij, "zijn al die scholen wel een hele concurrentie voor de mensen die wel diploma's hebben."

Zijn nieuwe sportschool zal een heel ander uiterlijk krijgen. "Nu ik toch moet verhuizen wil ik het allemaal wat professioneler gaan aanpakken" zegt Kees Tempel. De ruimte zal de hele dag open zijn voor mensen die tussendoor willen trainen, er komt een barretje in, een winkeltje met sportartikelen en, zoals tegenwoordig onontbeerlijk, een zonnebank. Met zijn verhuizing hoopt Tempel wel al zijn pupillen mee te kunnen nemen, ook buurtbewoners, voor wie het wel weer een extra sportieve inspanning vergt.

STICHTING DE BERGEN/ BUURTCENTRUM DE BERGEN
zoekt:

Beheerders M/V

Buurtcentrum de Bergen, gevestigd op Oranjestraat 1, wordt geheel gehandeld door vrijwilligers in hun vrije tijd. Het Buurtcentrum moet ruimte bieden voor alle soorten activiteiten, waaraan de bewoners van de Bergen behoefte hebben. Daarnaast worden ruimtes regelmatig verhuurd aan derden voor cursussen, vergaderingen, repetities en dergelijke. Voor het beheer van het gebouw gedurende activiteiten zoeken wij vrijwilligers die bijvoorbeeld een vaste avond in de week de beheerstaak op zich willen nemen: open maken en afsluiten van het gebouw en ruimtes, toezicht houden tijdens de activiteiten, zorgen voor komsumties en betaling daarvan e.d.. Informatie kun je krijgen bij Gandalf Heynen de Backer (447557) of het Buurtcentrum (437279).

Quiz

Els Sol

Deze Quiz is gemaakt voor een gezellig avondje op de camping, of thuis bij de barbecue.

Zoek, samen met je familie, vrienden en kennissen de oplossing.

Bedenk zelf leuke prijzen. Wie de meeste antwoorden goed heeft, wint bijvoorbeeld een gratis voettocht naar de Achelse Kluis.

1. Hoe heet de weerman van het Eindhovens Dagblad met zijn achternaam?
2. Hoe heet een markt waar oude en gebruikte spullen worden verkocht?
3. Hoe heet een omgevouwen hoek van een blad van een boek?
4. Hoe heet het terrein in onze buurt waar een speelveldje en een hondetoilet is?

5. Welke cursus is er elke donderdagavond in het buurthuis om 20.00 uur?
6. Hoe heten de oudste bewoners van Amerika?
7. Hoe heet de drukkerij in de Heilige Geeststraat?
8. Hoe heet de stripboeken-winkel op de Kleine Berg?
9. Hoe heet iemand die geen vlees eet?
10. Welke organisatie voor mensenrechten zit er in het Buurtcentrum?
11. Hoe heten de rimpeltjes rondom de ogen van oudere mensen?
12. Hoe heet de dierentuin van Eindhoven?
13. Welk vergif zit er in sigaretten en tabak?
14. Hoe heet de grote wielervedstrijd die elke zomer in Frankrijk wordt gereden?
15. In welk land gaat Ruud Gullit voetballen?
16. Wie was de winnaar van de laatste elfstedentocht?

Zoek de oplossingen in de buurt of in de krant. Als je alles goed hebt, hoef je deze zomer geen huiswerk meer te maken.

Plaats de eerste letters van de oplossingen achter elkaar. Dan lees je: .....

(oplossingen op bladzijde 11)

tafeltennis

Wie heeft er zin om te tafeltennissen? Ik wil op zondagavond met een stel gezellige mensen gaan tafeltennissen. (i.p.v. altijd maar t.v. kijken) Heb je interesse, bel mij dan, of kom even langs. Je kunt ook een briefje in de bus doen. Tel Buurtcentrum: 437279

Tot Ziens,.....Iwan Nijhof.

**fotostudio
gossen-smit**

Willemstraat 43
5611 HC Eindhoven
Tel: 445 446

**JAZZCLUB
WILHELMINA**

*Café
Wilhelmina*

WILHELMINAPLEIN 6 EINDHOVEN TEL. 447286

